

บทที่ 4

กฎหมายและมาตรการในประเทศไทยที่อาจเป็นการอุดหนุนที่ถูกต้องได้ ตามข้อตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ 1994

ประเทศไทยยังมีความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ โดยส่วนใหญ่แล้วรัฐบาลไทยได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกโดยผ่านหน่วยงานของรัฐบาลที่สำคัญ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ซึ่งความช่วยเหลือดังกล่าวหลายมาตรการไม่อยู่ในหลักที่ข้อตกลง SCM อนุญาตให้กระทำได้ และต้องเลิกไปในอนาคต มาตรการการอุดหนุนบางประการอาจเข้าข่ายตอบโต้ได้ จึงทำให้ประเทศผู้นำเข้าที่ได้รับความเสียหายจากการนำเข้าทำการสอบสวนเพื่อเรียกเก็บ CVD กับสินค้านำเข้าจากไทยหลายชนิด

หลักการในการพิจารณาพันธกรณี จึงต้องพิจารณาจากกฎหมายในประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยยึดหลักการในการพิจารณาลักษณะที่เป็นการบังคับให้กระทำที่ไม่สอดคล้องกับข้อตกลง และจำเป็นต้องแก้ไขให้สอดคล้อง ก็จะได้รับการเสนอแนะให้แก้ไขกฎหมาย และพิจารณาตามถ้อยคำของกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับข้อตกลง ซึ่งอาจโดยการตีความว่าขัดกับพันธกรณี หรืออาจโดยเป็นกรณีการบัญญัติกฎหมายเพื่อเป็นการให้อำนาจฝ่ายบริหารในการใช้อำนาจออกกฎระเบียบซึ่งจะขัดกับพันธกรณี ก็จะพิจารณาว่าจะต้องแก้ไขกฎหมายหรือไม่ มาตรการที่สำคัญของรัฐบาลไทยซึ่งใช้เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกซึ่งอาจถูกโต้สวนและเรียกเก็บภาษีตอบโต้ได้ เกี่ยวข้องกับหน่วยงานดังต่อไปนี้

4.1 การส่งเสริมการลงทุนภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment) หรือ BOI เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับผิดชอบการส่งเสริมการลงทุนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมและรองรับการพัฒนาตามเป้าหมายอื่น ๆ เช่น การเสริมสร้างความสามารถในการส่งออก และกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค นอกเหนือจากการให้สิทธิประโยชน์การลงทุนแล้ว BOI ยังมีหน้าที่ให้การ

บริการความสะดวกและข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการลงทุนแบบ one-stop service ให้กับ นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ

ในระยะหลายปีที่ผ่านมา การกระจายการลงทุนไปสู่ภูมิภาคได้เป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของนโยบายส่งเสริมการลงทุน ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2536 เรื่องการให้สิทธิประโยชน์การลงทุน เพื่อให้พื้นที่ของประเทศได้รับการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเมื่อเดือนเมษายน 2536 BOI ได้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 เขต (Zones) ตามระดับการพัฒนา และให้สิทธิประโยชน์ในการลงทุนแตกต่างกันไปในแต่ละเขต โดยมีได้เจาะจงเฉพาะอุตสาหกรรมใดอุตสาหกรรมหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อกระจายรายได้และลดระดับการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกัน

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่ออนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุน จะพิจารณาจากโครงการที่มีปัจจัยทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ดังนี้ คือ

- เป็นโครงการที่มีมูลค่าเพิ่ม (Value-added) ของการผลิตอย่างน้อยร้อยละ 20 ยกเว้นโครงการส่งออกอย่างน้อยร้อยละ 80
- มีสัดส่วนหนี้ต่อทุน (debt-equity ratio) ไม่เกิน 4 ต่อ 1 หรือทุนจดทะเบียนมีมูลค่าอย่างน้อยร้อยละ 20 ของเงินลงทุน ยกเว้นโครงการขยายอายุอนุมัติให้มีทุนจดทะเบียนต่ำกว่าเกณฑ์ได้
- มีระดับเทคโนโลยีในกระบวนการผลิตและเครื่องจักรที่ใช้ รวมทั้งระบบบำบัดของเสียมิให้กระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระดับหนึ่ง
- มีกระบวนการผลิตและเครื่องจักรที่ทันสมัย

หากอยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวก็จะได้รับการส่งเสริมตามเขต ดังนี้

เขต 1 มี 6 จังหวัดรอบกรุงเทพมหานคร ได้แก่ โครงการที่ประกอบการหรือตั้งโรงงานในกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี นนทบุรี และนครปฐม เป็นเขตที่ได้รับสิทธิประโยชน์น้อยที่สุด โดยผู้ผลิตที่ตั้งอยู่ในเขตดังกล่าวจะได้รับสิทธิประโยชน์ดังนี้

-ได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรกึ่งหนึ่งเฉพาะรายการที่ไม่อยู่ในประกาศกระทรวงการคลังที่ ศก.13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 เว้นแต่รายการเครื่องจักรที่มีอากรขาเข้าต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลดหย่อน สำหรับโครงการที่มีการส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ

80 ของมูลค่ายอดขาย **หรือ** ตั้งแหล่งประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมหรือในเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการ

-ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 3 ปี สำหรับโครงการส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่ายอดขาย **และ**ตั้งแหล่งประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมหรือในเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการ

-ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา 1 ปี

เขต 2 มี 10 จังหวัดตอนกลางของประเทศ ได้แก่ โครงการที่ประกอบการหรือตั้งโรงงานในจังหวัดสมุทรสงคราม ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สระบุรี นครนายก ฉะเชิงเทรา และชลบุรี โดยผู้ผลิตที่ตั้งอยู่ในเขตนี้จะได้รับสิทธิประโยชน์ดังนี้

-ได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรหนึ่งเฉพาะรายการที่ไม่อยู่ในประกาศกระทรวงการคลังที่ ศก.13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 เว้นแต่ รายการเครื่องจักรที่มีอากรขาเข้าต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลดหย่อน

-ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลได้เป็นระยะเวลา 3 ปี และเพิ่มขึ้นเป็น 7 ปี หากตั้งแหล่งประกอบการในนิคมอุตสาหกรรม หรือในเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการฯ

-ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา 1 ปี

เขต 3 โครงการที่ประกอบการหรือตั้งโรงงานในเขตส่งเสริมการลงทุน (รวมทั้งนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง) นอกเหนือจากจังหวัดในเขต 1 และ 2 เป็นเขตที่ได้รับสิทธิประโยชน์มากที่สุด เนื่องจากเป็นพื้นที่เสียเปรียบ (disadvantaged area) จะได้รับสิทธิประโยชน์ดังต่อไปนี้

-ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร

-ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปี

-ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบ หรือวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา 5 ปี

-ได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าร้อยละ 75 ของอัตราปกติสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นที่นำเข้ามาผลิตเพื่อจำหน่ายในราชอาณาจักรเป็นระยะเวลา 5 ปี โดยคณะกรรมการจะอนุมัติให้คราว

ละ 1 ปี แต่วัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นนั้นต้องไม่เป็นของที่ผลิต หรือมีกำเนิดในราชอาณาจักร ซึ่งมีคุณภาพใกล้เคียงกันกับชนิดที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรและมีปริมาณเพียงพอที่จะจัดหามาใช้ได้ ทั้งนี้ไม่รวมถึงโครงการที่ประกอบการหรือตั้งโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง

-ได้รับสิทธิและประโยชน์พิเศษดังนี้

- (1) ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 ของอัตราปกติ เป็นระยะเวลา 5 ปี นับจากวันที่พ้นกำหนดระยะเวลาการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล
- (2) อนุญาตให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปา เป็น 2 เท่า เป็นระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้
- (3) อนุญาตให้หักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกจากกำไรสุทธิร้อยละ 25 ของเงินที่ลงทุนในการนั้น¹

นอกเหนือจากสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรแล้ว BOI ยังให้สิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ด้านภาษีด้วย เช่น การครอบครองที่ดินโดยต่างชาติ (มาตรา 27) การขอใบอนุญาตทำงานให้กับชาวต่างชาติ เป็นต้น

การได้สวนที่ผ่านมาของประเทศผู้ได้สวนสรุปได้ว่าโครงการตามมาตรการที่ BOI กำหนดเงื่อนไขให้กิจการที่ได้รับส่งเสริมให้ส่งออกผลผลิตส่วนใหญ่ หรือเกือบทั้งหมดส่งออกนอกราชอาณาจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการลงทุนที่ต่างชาติถือหุ้นข้างมาก จึงถือเป็นการให้การอุดหนุนการส่งออก สิทธิประโยชน์ส่วนใหญ่เป็นสิทธิประโยชน์ด้านภาษีที่ BOI ให้กับผู้ลงทุนคือการลดหรือการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลในระยะเวลา 3 ถึง 8 ปี (มาตรา 31) การยกเว้นภาษีนำเข้าวัตถุดิบ (มาตรา 36) การลดหรือยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องจักร (มาตรา 28 และ 29) โดย BOI มีระบบการตรวจสอบการนำเข้าและส่งออกที่แน่นอน เนื่องจากผู้ที่ได้รับสิทธิประโยชน์จะต้องแจ้งให้ BOI ทราบทุกครั้งที่มีการส่งออกหรือนำเข้าสินค้า

สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนที่เข้าข่ายเป็นการอุดหนุนการส่งออก ได้แก่

1. สิทธิประโยชน์ภายใต้ มาตรา 36 โดย BOI ได้กำหนดเงื่อนไขการส่งออกอย่างน้อยร้อยละ 30 สำหรับทุกโครงการที่ได้สิทธิประโยชน์ตามมาตรา 36 ของพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน

¹ คู่มือการขอรับการส่งเสริมการลงทุน, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักนายกรัฐมนตรี, มีนาคม 2542, หน้า 23-24.

รวมทั้งโครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 3 ด้วย จึงส่งผลให้โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนมีเงื่อนไขส่งออกเกือบทั้งหมดและสิทธิประโยชน์ที่ได้รับจะกลายเป็นการอุดหนุนการส่งออก ซึ่งการกำหนดเงื่อนไขการส่งออกอย่างน้อยร้อยละ 30 นี้ได้ยกเลิกไปแล้วสำหรับโครงการใหม่หลัง ตุลาคม 2540 และสำหรับโครงการเก่าสามารถขอยกเลิกเงื่อนไขส่งออกร้อยละ 30 นี้ได้ แต่การให้สิทธิประโยชน์ตามมาตรา 36 นี้ยังมีทั้งส่วนที่สอดคล้องและขัดกับข้อตกลงว่าด้วยการอุดหนุนและมาตรการตอบโต้ 1994 จึงต้องมีการแก้ไข ดังนี้.-

- มาตรา 36 (1) การยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อใช้ผลิต ผสมหรือประกอบผลิตภัณฑ์เฉพาะที่ใช้ในการส่งออก

ตามข้อตกลง SCM การยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัสดุที่ใช้ในกระบวนการผลิต (inputs consumed in the production process) จะถือว่าไม่เป็นการอุดหนุน อย่างไรก็ตามข้อตกลง SCM ได้กำหนดคำจำกัดความของ "วัสดุที่ใช้ในกระบวนการผลิต" ไว้ดังนี้

"inputs physically incorporated, energy, fuels and oil used in the production process and catalysts which are consumed in the course of their use to obtain the exported product"

ตามข้อตกลง SCM การยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบตามมาตรา 36 (1) ไม่ถือว่าเป็นการอุดหนุน แต่การยกเว้นอากรวัสดุจำเป็นยังอาจถือว่าเป็นการอุดหนุนการส่งออกหากไม่เข้าขำนโยบายของวัสดุที่ใช้ในกระบวนการผลิต

- มาตรา 36 (4) การอนุญาตให้หักเงินได้พึงประเมินในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นจำนวนเท่ากับร้อยละ 5 ของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจากการส่งออกเป็นเวลา 10 ปี นับตั้งแต่วันแรกที่มีรายได้ สิทธิประโยชน์ตามมาตรานี้ถือว่าเป็นการอุดหนุนการส่งออก ไม่ว่าจะมียกเว้นหรือไม่มีก็ตามเนื่องจากต้องมีการส่งออกเท่านั้นจึงจะใช้สิทธิประโยชน์ตามมาตรานี้ได้ จึงต้องยกเลิกมาตรานี้ไปในอนาคต

2. สิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่มีเงื่อนไขส่งออก

มาตราอื่น ๆ ที่ BOI ให้สิทธิประโยชน์ก็ถือเป็นการอุดหนุนการส่งออกด้วยหากมีการตั้งเงื่อนไขการส่งออก แต่หากไม่มีเงื่อนไขส่งออกก็อาจจะอยู่ในประเภทการอุดหนุนที่อาจถูกมาตร

การตอบโต้ได้ (Actionable Subsidies) แต่ไม่ถือเป็นการอุดหนุนการส่งออก คือไม่มีระยะเวลา กำหนดว่าจะต้องยกเลิกไปภายในกี่ปี หลักเกณฑ์ในปัจจุบันที่ยังมีเงื่อนไขส่งออก ได้แก่

- โครงการในเขต 1

ปัจจุบัน BOI ให้สิทธิประโยชน์ เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้ การยกเว้นภาษีเครื่องจักร จะถือว่าเป็นการให้การอุดหนุนการส่งออกเมื่อใดก็ตามที่มีเงื่อนไขส่งออก โดยดูในหลักเกณฑ์ ว่าอันไหนอยู่ในเงื่อนไข หลักเกณฑ์การให้สิทธิประโยชน์ อย่างเช่นโครงการที่ประกอบการหรือตั้งโรงงาน ในเขต 1 กำหนดว่า ถ้าจะได้ลดหย่อนอากรขาเข้าเครื่องจักรต้องส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่าขายออกขาย หรือตั้งแหล่งประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมหรือในเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการ สมมติหากได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้าเครื่องจักร ก็ถือว่าเป็นการอุดหนุนการส่งออก เพราะมีเงื่อนไขส่งออก หรือการยกเว้นภาษีเงินได้ 3 ปี ก็มีเงื่อนไขว่าต้องส่งออกอย่างน้อยร้อยละ 60 และต้องอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม ก็ถือว่าเป็นการอุดหนุนการส่งออก เพราะมีเงื่อนไขการส่งออก

- หลักเกณฑ์การร่วมทุน

ในการพิจารณาอนุมัติให้นักลงทุนต่างประเทศมาลงทุน หรือ ร่วมทุนในโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการมีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

1. โครงการลงทุนในกิจการเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ การประมง การสำรวจ และการทำเหมืองแร่ และการให้บริการ จะต้องมีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียนยกเว้นโครงการที่มีเงินมาลงทุนมากกว่า 1,000 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและเงินทุนหมุนเวียน) อาจให้นักลงทุนจากต่างประเทศถือหุ้นข้างมากหรือทั้งสิ้นในระยะแรกได้ แต่ทั้งนี้จะต้องมีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียนภายใน 5 ปี นับจากวันเปิดดำเนินการ

2. โครงการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมซึ่งจะจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในตลาดภายในประเทศ เป็นสำคัญ จะต้องมีหุ้นไทยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 51 โดยมีข้อยกเว้น คือ

-โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 3 สามารถจำหน่ายในประเทศโดยไม่คำนึงถึงสัดส่วนการถือหุ้นของต่างประเทศ

-ให้โครงการลงทุนที่ตั้งอยู่ในเขต 1 และเขต 2 สามารถจำหน่ายในประเทศได้โดยไม่คำนึงถึงสัดส่วนการถือหุ้นของต่างประเทศ

ทั้งนี้ สำหรับโครงการลงทุนใหม่ จะต้องยื่นขอรับการส่งเสริมภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2543 และสำหรับโครงการเดิมที่ได้รับการส่งเสริมแต่ยังไม่เปิดดำเนินการ จะต้องยื่นขออนุญาตจากสำนักงานภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2543 ทั้งนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ร่วมทุนฝ่ายไทยก่อน

-ผ่อนผันให้กิจการ 19 ประเภทกิจการที่ถือว่าเป็น กิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาเทคโนโลยี ตามประกาศที่ ป.13/2540 ให้ชาวต่างชาติถือหุ้นเป็นส่วนใหญ่หรือทั้งสิ้นได้ และสามารถจำหน่ายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ได้ ทั้งนี้ต้องยื่นขอรับการส่งเสริมภายในปี 2542

3. เฉพาะในช่วงระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) โครงการต่อไปนี้จะได้รับการพิจารณาอนุมัติให้การส่งเสริม โดยไม่คำนึงถึงสัดส่วนการถือหุ้นของต่างประเทศ (ซึ่งจะเป็นเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบเป็นผู้กำหนดแล้วแต่กรณี)

- (1) กิจการระบบขนส่งพื้นฐาน
- (2) กิจการสาธารณูปการ
- (3) กิจการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาและฟื้นฟูสภาพแวดล้อม
- (4) กิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาเทคโนโลยี²

แม้ว่าโครงการในเขตที่ไม่มีเงื่อนไขส่งออก แต่อาจอยู่ในหลักเกณฑ์การร่วมทุนหากสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่ได้มีเงื่อนไขส่งออกด้วย ก็จะเป็นการอุดหนุนการส่งออก

ตัวอย่างเช่น หากบริษัทตั้งอยู่ในเขต 2 คนต่างชาติถือหุ้นร้อยละ 100 จะต้องส่งออกอย่างน้อยร้อยละ 80 จึงมีสิทธิได้สิทธิประโยชน์ ฉะนั้นสิทธิประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นการยกเว้นภาษีเงินได้หรือลดหย่อนอากรขาเข้าเครื่องจักรที่ได้ไป เป็นการอุดหนุนการส่งออกทั้งสิ้น ดังนั้น ในบัตรส่งเสริมการลงทุนต้องมีเงื่อนไขว่าต้องส่งออกอย่างน้อยร้อยละ 80 มิใช่มีเพียงมาตรา 36 เท่านั้น สิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่ได้หากมีเงื่อนไขส่งออกด้วย ก็จะเป็นการอุดหนุนการส่งออก

² เรื่องเดียวกัน. หน้า 21-22.

อีกกรณีหนึ่ง เช่น โครงการในเขต 3 ตามหลักเกณฑ์การร่วมทุนจะไม่มีเงื่อนไขส่งออก แต่ถ้าบริษัทได้สิทธิประโยชน์ตามมาตรา 36 ด้วย ก็ต้องส่งออกอย่างน้อยร้อยละ 30 บริษัทจึงมีเงื่อนไขส่งออกร้อยละ 30 ซึ่งไม่มีความจำเป็นต้องไปตั้งเงื่อนไขส่งออก เพราะ มาตรา 36 ยกเว้นภาษีวัตถุดิบให้เฉพาะส่วนที่ส่งออก เงื่อนไขส่งออกร้อยละ 30 นี้ กำหนดขึ้นเพื่อประโยชน์ในการกำกับสิทธิประโยชน์ มิให้มีจำนวนผู้ใช้สิทธิประโยชน์มากเกินไปจน BOI ไม่สามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ถึงแม้ว่าบริษัทที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ตามมาตรา 36 แต่มีโครงการตั้งอยู่ในเขต 1 แล้ว ตามหลักเกณฑ์ BOI ต้องส่งออกร้อยละ 80 จึงจะได้รับยกเว้นภาษีเครื่องจักรและภาษีเงินได้ ถือว่าเป็นการอุดหนุนการส่งออก แม้ว่าบริษัทจะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ตามมาตรา 36

ฉะนั้น ปัจจุบัน BOI จะใช้วิธีการยกเลิกเงื่อนไขแทนที่จะยกเลิกสิทธิประโยชน์ กล่าวคือ หากสิทธิประโยชน์ที่บริษัทจะได้รับไม่มีเงื่อนไขส่งออกก็ไม่เป็นการอุดหนุนที่ห้ามใช้ แต่อาจเป็นการอุดหนุนที่เข้าข่ายถูกต้องได้ (Actionable) หรือ ไม่ถูกต้องได้ (Non-Actionable) ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องยกเลิกสิทธิประโยชน์ แต่จะไม่ตั้งเงื่อนไขการส่งออก หาก BOI ให้สิทธิประโยชน์แล้ว บริษัทไปดำเนินการส่งออก จะฟ้องร้องว่า BOI ให้การอุดหนุนการส่งออกไม่ได้ เนื่องจากการที่บริษัทจะส่งออกนั้น BOI ไม่สามารถห้ามมิให้บริษัททำการส่งออก เพราะไม่ได้กำหนดเป็นเงื่อนไข ฉะนั้นจึงไม่ใช่เงื่อนไขของรัฐกับผู้ลงทุน ว่าจะต้องส่งออก ตัวอย่างเช่น BOI ให้สิทธิประโยชน์ เพื่อให้บริษัทสามารถทำการส่งออกได้ แต่บริษัทไม่ส่งออก BOI ก็ไม่สามารถดำเนินการให้บริษัทจะต้องรับผิดชอบ เนื่องจากไม่มีสัญญาะหว่างกัน สมมติกรณีเดียวกันแต่อีกบริษัทหนึ่งมีการส่งออกมาก สหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำเข้าจะร้องเรียนว่ารัฐบาลไทยให้การอุดหนุนการส่งออกไม่ได้ เพราะ BOI ไม่ได้กำหนดว่าบริษัทจะต้องส่งออก ดังนั้น จึงต้องพยายามไม่ตั้งเงื่อนไขส่งออกกับการให้การอุดหนุนของรัฐบาล โดยการขจัดเงื่อนไขการส่งออก

แต่ในปัจจุบันนี้รัฐบาลเพิ่มเงื่อนไขการส่งออกมากขึ้น เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจซบเซา และเป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะกระตุ้นการส่งออก จึงได้ออกมาตรการใหม่ มีเงื่อนไขส่งออก เช่น

- 1) ผ่อนปรนหลักเกณฑ์ที่ตั้ง ให้กับกิจการที่อยู่ในข่ายให้การส่งเสริมและเป็นโครงการที่ผลิตเพื่อส่งออกเป็นส่วนใหญ่ให้ตั้งอยู่ในเขตใดก็ได้ โดยให้ได้สิทธิประโยชน์ตามหลักเกณฑ์เดิมที่มีการผ่อนปรนนี้ให้มีอายุสิ้นสุดในปี 2542
- 2) อนุญาตให้โครงการผลิตเพื่อการส่งออกส่วนใหญ่ นำเครื่องจักรใหม่เข้ามาทดแทนเครื่องจักรเดิม โดยยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและขยายเวลานำเข้าจนถึงปี 2542

3) สำหรับโครงการขยายงานที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจสูง กำหนดให้ต้องส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และเพิ่มการใช้แรงงานไม่น้อยกว่า 500 คน หรือเพิ่มการจ้างแรงงานไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของแรงงานเดิมที่มีอยู่ โดยให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ 3 ปี ในเขต 1 และไม่เกิน 5 ปี ในเขตที่ตั้งอยู่นอกนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตส่งเสริมการลงทุน ทั้งนี้ต้องมายื่นขอรับการส่งเสริมโครงการขยายภายในปี 2542

ผลของข้อตกลง SCM นี้ มีผลกระทบต่อนโยบายการส่งเสริมการลงทุนอย่างกว้างขวาง การกำหนดนโยบายจะมีความเป็นอิสระน้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดเงื่อนไขประเภท Performance Requirement ในรูปแบบต่าง ๆ แต่ปัจจุบันเงื่อนไขประเภทนี้ได้ลดน้อยลงแล้ว ภาครัฐจึงต้องมีความระมัดระวังในการออกนโยบายมากขึ้น มิฉะนั้นอาจถูกประเทศคู่ค้าฟ้องร้องได้ ก็ต้องหันไปพึ่งพากลไกตลาดและการบริการมากขึ้น

สำหรับการยกเว้นไม่ต้องนำเงินปันผลไปคำนวณภาษีเงินได้ ตามมาตรา 34 สำหรับผู้ถือหุ้นซึ่งไม่ได้อยู่ในประเทศไทย (non-resident shareholder) ได้แก่ เงินปันผลที่ได้จากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ไม่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ เนื่องจากเป็นการจ่ายเงินปันผลของบริษัทลูกในประเทศไทยให้แก่บริษัทแม่ในต่างประเทศ ผู้ได้รับผลประโยชน์จริง ๆ คือ ผู้ถือหุ้นที่ไม่มีภูมิลำเนาถาวรในประเทศไทย จึงไม่เข้าข่ายเป็นการอุดหนุนที่อาจถูกตอบโต้ได้

4.2 การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (Industrial Estate Authority of Thailand : IEAT)

ตั้งแต่ปี 2522 การนิคมอุตสาหกรรมได้จัดตั้งเขตอุตสาหกรรมและเขตการผลิตเพื่อการส่งออกขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมในบางพื้นที่ และจัดหาสาธารณูปโภคให้กับอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมและเขตอุตสาหกรรมของเอกชนทั่วประเทศ เพื่อให้เป็นไปด้วยความเป็นระเบียบและมีมาตรฐานที่เท่าเทียมกัน โดยให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ สำหรับทุกผู้ประกอบการในเขตพื้นที่ดังกล่าว การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม พ.ศ.2522 โดยมีหน้าที่หลักคือ การจัดระเบียบและกำกับดูแลอุตสาหกรรมต่าง ๆ โดยแบ่งเขตอุตสาหกรรมเป็น 2 ส่วน คือ เขตอุตสาหกรรมปกติ (General Industrial Zone) และเขตส่งเสริมการส่งออกพิเศษ (Export Processing Zone) ซึ่งให้สิทธิประโยชน์ในการยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องจักร และการยกเว้นภาษีนำเข้าวัตถุดิบ (ตามมาตรา 48 และ 49) และให้สิทธิประโยชน์เท่าเทียมกันทุกอุตสาหกรรม ซึ่งบริษัทที่จะได้รับอนุญาตให้ตั้งโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมจะได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีดังนี้

- ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษภายใต้กฎหมายการส่งเสริมการลงทุน
- ได้รับลดหย่อนอากรนำเข้า
- ได้รับลดหย่อนภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ได้รับยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องจักร เครื่องมือ และอะไหล่
- นอกจากนี้ยังได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนเช่นกัน หากเป็นโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ในส่วนที่เกี่ยวกับการให้สิทธิประโยชน์เป็นการพิเศษแก่เขตอุตสาหกรรมส่งออก (Export Processing Zone : EPZ) เป็นการให้สิทธิประโยชน์พิเศษเฉพาะแก่เขตอุตสาหกรรม ซึ่งกำหนดให้ผู้ประกอบการในเขตนี้ทำการส่งออก จึงถือว่าเป็นการอุดหนุนประเภทที่ต้องเลิกใช้ โดยการให้สิทธิประโยชน์เป็นพิเศษแก่อุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้ว่าเป็นเขตอุตสาหกรรมส่งออก พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 มาตรา 4 ได้บัญญัติไว้ดังนี้ "เขตอุตสาหกรรมส่งออก หมายความว่า เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมการค้าหรือการบริการ เพื่อส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ และกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์ หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรมการค้า หรือการบริการ เพื่อการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ"³

นอกจากนี้ ในพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดไว้ในลักษณะเป็นการบังคับว่าจะต้องให้ความช่วยเหลือแก่กิจการในเขตอุตสาหกรรมส่งออกในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การยกเว้นภาษีนำเข้า วัตถุดิบ เครื่องจักร ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิต ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 48, 49, 50, 51 และ 52 เมื่อลดภาษีดังกล่าวทำให้ต้นทุนอุตสาหกรรมการผลิตต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ทำให้ได้เปรียบกว่านอกเขตอุตสาหกรรมอื่น

มาตรา 48 บัญญัติว่า "ผู้ประกอบการและผู้ประกอบการค้าเพื่อส่งออกในเขตอุตสาหกรรมส่งออกจะได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน อากรขาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิต สำหรับของที่เป็นเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งดังกล่าว ที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิตหรือการค้าเพื่อ

³ หมายเหตุ แก่ไขครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2539

ส่งออก แล้วแต่กรณี และของที่ใช้ในการก่อสร้าง ประกอบ หรือติดตั้ง เป็นโรงงานหรืออาคารในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ตามที่คณะกรรมการอนุมัติ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด"⁴

มาตรา 49 บัญญัติว่า "ของที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการค้า เพื่อส่งออกนำเข้ามาในราชอาณาจักร และนำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออกเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า หรือการค้าเพื่อการส่งออก ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน อกรักษาเข้า และภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิต ทั้งนี้ให้รวมถึงของที่นำออกจากเขตอุตสาหกรรมส่งออกแห่งหนึ่งไปยังเขตอุตสาหกรรมอีกแห่งหนึ่งด้วย"⁵

มาตรา 50 บัญญัติว่า "ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและนำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออกตามมาตรา 49 รวมทั้งผลิตภัณฑ์ สิ่งพลอยได้ และสิ่งอื่นที่ได้จากการผลิตในเขตอุตสาหกรรมส่งออก หากส่งออกไปนอกราชอาณาจักรให้ได้รับยกเว้นอากรขาออกและภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสรรพสามิต"⁶

มาตรา 51 บัญญัติว่า "ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรและนำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออกตามมาตรา 48 และ 49 และของมาตรา 52 รวมทั้งผลิตภัณฑ์ สิ่งพลอยได้ และสิ่งอื่นที่ได้จากการผลิตในเขตอุตสาหกรรมส่งออก หากนำออกจากเขตอุตสาหกรรมส่งออกเพื่อใช้หรือจำหน่ายในราชอาณาจักร จะต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน อกรักษาเข้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิต ทั้งนี้ ตามสภาพ ราคา และอัตราภาษีอากรที่เป็นอยู่ในวันนำออกจากเขตอุตสาหกรรมส่งออกโดยถือเสมือนว่าได้นำเข้ามาในราชอาณาจักรในวันที่ออกจากเขตอุตสาหกรรมส่งออก"⁷

⁴ หมายเหตุ แก้ไขครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2539

⁵ หมายเหตุ แก้ไขครั้งสุดท้ายโดย พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2539

⁶ หมายเหตุ แก้ไขครั้งสุดท้ายโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534

มาตรา 52 บัญญัติว่า "ของที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้ได้รับยกเว้นหรือคืนค่าภาษีอากร เมื่อได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร แม้มิได้ส่งออกแต่ได้นำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก เพื่อใช้ตามมาตรา 48 หรือ มาตรา 49 ให้ได้รับยกเว้นหรือคืนค่าภาษีอากร โดยถือเสมือนว่าได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรในวันที่นำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออก"

สิทธิประโยชน์จาก IEAT ในด้านการยกเว้นภาษีนำเข้าเครื่องจักรและวัตถุดิบ ภายใต้มาตรา 48 และ 49 อุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในเขต EPZ ได้ จะต้องมีการส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของมูลค่าการขายทั้งหมด โดย IEAT จะตรวจสอบจากร้อยละของการขายภายในประเทศ หากเกินกว่าร้อยละ 60 จะต้องขออนุมัติเป็นกรณีเฉพาะ เนื่องจาก EPZ เป็นเขตที่มีรั้วรอบขอบชิด และกำกับดูแลโดยเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร จึงสามารถตรวจสอบระบบการตรวจสอบสินค้าเข้าและออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การยกเว้นภาษีสรรพสามิตที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 48 และ 49 มีความหมายครอบคลุมเฉพาะสินค้าที่ต้องเสียภาษีสรรพสามิตเท่านั้น (ซึ่งมีรายการสินค้า 21 รายการ) ซึ่งเครื่องจักรมิได้อยู่ในข่ายการเสียภาษีสรรพสามิตแต่อย่างใด

มาตรการของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจะเหมือนของ BOI ซึ่งเห็นได้ชัดว่ามีการแบ่งเขตนิคมส่งเสริมการส่งออก จึงต้องแก้ไข พระราชบัญญัติในส่วนนี้ ถ้าอยู่ในเขตได้สิทธิประโยชน์ แต่ไม่ได้เน้นเพื่อส่งเสริมการส่งออก ก็ไม่ใช่ Export Subsidies แต่อาจยังโดนโต้สวนได้ ถ้ามีการฟ้องร้อง ดังนั้น สิทธิประโยชน์ที่ให้โดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจึงเข้าข่ายว่าเป็นการอุดหนุนการส่งออก เนื่องจากข้อตกลง SCM ได้ผ่อนผันให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาสามารถยกเลิกการอุดหนุนการส่งออกได้ภายในเวลา 8 ปี นับจากความตกลง WTO มีผลใช้บังคับนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2538 เป็นต้นไป ดังนั้นการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจึงต้องดำเนินการแก้ไขมาตรการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับข้อตกลงภายในช่วงเวลาผ่อนผัน 8 ปี คือปี 2545 ซึ่งขณะนี้ IEAT กำลังพิจารณาลดข้อจำกัดดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลง SCM

⁷ หมายเหตุ แก้ไขครั้งสุดท้ายโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2539

4.3 ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (Export-Import Bank of Thailand)

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย หรือ Exim Thailand มีเงินทุนสำหรับใช้ในการให้กู้ยืมแก่ธนาคารพาณิชย์ที่ให้สินเชื่อแก่ผู้ส่งออกและผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อส่งออก (Export Packing Credit) ในลักษณะเป็นการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่มี Letter of Credit, คำสั่งซื้อสินค้า (Order, Purchase Order), หรือสัญญาซื้อขาย (Sales Contract) เป็นเอกสารประกอบตัว โดยธนาคารจะให้สินเชื่อชนิดนี้แก่ลูกค้าที่เป็นผู้ส่งออกโดยให้กู้เงินเพื่อใช้เป็นทุนในการผลิต หรือจัดเตรียมซื้อสินค้า โดยผู้ส่งออกจะต้องออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้ไว้กับธนาคารและเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ลูกค้าผู้ส่งออก (Exporter) ต้องมอบหลักฐานการสั่งซื้อสินค้าจากผู้ซื้อในต่างประเทศให้ธนาคารยึดถือไว้ เพื่อเป็นเอกสารประกอบการพิจารณา

หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติตามระเบียบธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย มีดังนี้

1. ระเบียบธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการให้กู้ยืมเงินโดยมีตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออกเป็นประกัน พ.ศ.2536 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการส่งสินค้าไปจำหน่ายต่างประเทศ ทั้งสินค้าเกษตร และสินค้าอุตสาหกรรม โดย Exim Thailand จะให้กู้ยืมเงินแก่ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยมีตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกโดยผู้ส่งออก และ/หรือผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกวางไว้เป็นประกัน จำนวนเงินที่ให้กู้ยืมแต่ละครั้งไม่เกินร้อยละ 50 ของจำนวนเงินในตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกโดยผู้ส่งออกและ/หรือผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกทุกฉบับที่วางเป็นประกัน และต้องไม่เกินวงเงินที่ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ และบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้รับจัดสรร ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5 ต่อปี ส่วนตั๋วสัญญาใช้เงินที่วางเป็นประกันการกู้ยืมที่เรียกเก็บจากผู้ส่งออกหรือผู้ผลิตสินค้ามีอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 13 ต่อปี

2. ระเบียบธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออก พ.ศ.2540 มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายการให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่ผู้ส่งออกผ่านธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ ปัจจุบันมี 13 ธนาคาร และบรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดย Exim Thailand จะรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกโดยผู้ส่งออก เป็นเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ ในอัตราดอกเบี้ย LIBOR (ที่ธนาคารจะประกาศกำหนด) + ร้อยละ 1 ต่อปี ซึ่ง Exim Thailand จะประกาศเป็นคราว ๆ ไป ในตั๋วสัญญาใช้เงินที่จะให้

ความอนุเคราะห์มีอัตราดอกเบี้ย LIBOR (ที่ธนาคารจะประกาศกำหนด) + ไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี ซึ่ง Exim Thailand จะประกาศเป็นคราว ๆ ไป

3. ระเบียบธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการให้กู้ยืมเงิน โดยมีทรัพย์สินที่ ตัวสินค้าออก และตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออก เป็นเอกสารประกอบ พ.ศ.2541 โดยมีวัตถุประสงค์ให้ธนาคารพาณิชย์ไทยปัจจุบันมี 13 ธนาคาร มีเงินทุนหมุนเวียนเพื่อเสริมสภาพคล่องทางการเงินแก่ภาคธุรกิจการส่งออก โดย Exim Thailand จะให้กู้ยืมเงินเป็นเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐแก่ธนาคารพาณิชย์ โดยมีทรัพย์สินที่ ตัวสินค้าออก และตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออกเป็นเอกสารประกอบ ในอัตราดอกเบี้ย LIBOR (ที่ธนาคารจะประกาศกำหนด) + ร้อยละ 2.5 ต่อปี ผู้ที่จะนำเอกสารหลักประกันมาวางเป็นประกัน ได้แก่ ผู้นำเข้าวัตถุดิบเพื่อผลิตสินค้าส่งออก หรือผู้ส่งออก โดยมีอัตราดอกเบี้ย LIBOR (ที่ธนาคารจะประกาศกำหนด) + ไม่เกินร้อยละ 5.25 ต่อปี แต่การให้กู้ยืมเงินตามระเบียบฉบับนี้ Exim Thailand ได้ปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาลโดยได้รับเงินกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank) และสถาบันการเงินอื่น เพื่อเสริมสภาพคล่อง

การให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกนี้เป็นเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการส่งออก ตามความเป็นจริงแล้วประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ ได้ให้รูปแบบการอุดหนุนทางการเงินแก่ผู้ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก ซึ่งประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน โดยมีอัตราดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำกว่าท้องตลาดปกติ (Commercial Bank) เป็นการอุดหนุนที่อาจถูกมาตรการตอบโต้ได้ เนื่องจากที่ผ่านมากกระทรวงพาณิชย์สหรัฐใช้อัตราดอกเบี้ยทางธุรกิจทั่ว ๆ ไป คือเป็นอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บในประเทศไทย อัตรานี้คำนวณโดยธนาคารแห่งประเทศไทย อัตราดอกเบี้ยที่แตกต่างนี้เมื่ออัตราดอกเบี้ยระยะสั้นสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 17.5 อัตราของธนาคารแห่งประเทศไทยอยู่ที่ร้อยละ 14.39 และร้อยละ 14.16 ในปี 2527 และ 2528 จึงถือเป็นการอุดหนุนที่ถูกมาตรการตอบโต้ได้ในขณะนั้น

ดังนั้น การให้สินเชื่อเพื่อการส่งออกนี้ แม้ว่าตามระเบียบธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยว่าด้วยการให้กู้ยืมเงินโดยมีตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออกเป็นประกัน พ.ศ.2536 และประกาศธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย เรื่องอัตราดอกเบี้ยและเบี้ยปรับในการให้กู้ยืมเงินโดยมีตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการส่งสินค้าออกเป็นประกัน โดยมีวัตถุประสงค์ของการปล่อยกู้แก่ผู้ส่งออกในอัตราต่ำไม่เกินร้อยละ 10 ต่อปี จะมีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าอัตราท้องตลาด แต่ว่าอัตราดอกเบี้ยจะไม่ต่ำกว่าอัตราจากแหล่งเงินทุน เพราะ

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยได้รับวงเงินอนุเคราะห์จากธนาคารแห่งประเทศไทยในอัตราร้อยละ 3.5 ต่อปี อาจจะถูกพิจารณาว่าอัตราที่ให้ต่ำกว่าอัตราตลาดได้ ซึ่งเป็นแรงจูงใจในการให้เงินกู้ จะถือว่าขัดกับข้อตกลง SCM แต่การให้สินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยต่ำนี้ ทาง Exim Thailand เป็นผู้ให้กู้เอง โดยได้รับความช่วยเหลือจากธนาคารแห่งประเทศไทย และ ADB ซึ่งทาง Exim Thailand ไม่ถือว่าเป็นการให้การอุดหนุน เนื่องจากกิจการใดจะถือว่าการให้การอุดหนุน กิจการนั้นจะต้องขาดทุน แต่ Exim Thailand ได้เงินกู้มาในราคาต่ำ และเมื่อปล่อยสินเชื่อแล้วยังมีผลกำไร^๘ แต่ปัจจุบันทางธนาคารแห่งประเทศไทย และ Exim Thailand ได้พยายามปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย และลดจำนวนวงเงินที่ให้กู้เพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลง

4.4 ธนาคารแห่งประเทศไทย (Bank of Thailand : BOT)

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการในภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ จำแนกได้ ดังนี้^๙

4.4.1. ด้านอุตสาหกรรม ได้แก่

1. การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมตามระเบียบของธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรม พ.ศ.2531 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมในภูมิภาคและอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบจากภาคเกษตรหรือใช้วัตถุดิบอื่นในประเทศ หรือใช้แรงงานเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต ธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมที่พึ่งเชื่อถือได้ผ่าน ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัทเงินทุน หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์

ลักษณะของกิจการอุตสาหกรรมที่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือ ได้แก่

^๘ สัมภาษณ์ วัลย์ ศรีสันติสุข, ผู้อำนวยการฝ่ายแพ็คกิ้งเครดิต ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 3 สิงหาคม 2541.

^๙ รายงานสินเชื่อ ฝ่ายการธนาคาร, ธนาคารแห่งประเทศไทย, "การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการ", มิถุนายน 2541.

- (1) อุตสาหกรรมที่ใช้ผลผลิตการเกษตรในประเทศเป็นวัตถุดิบไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของมูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ทั้งสิ้น
- (2) อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบกำเนิดในประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ทั้งสิ้น
- (3) อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต
- (4) อุตสาหกรรมที่ช่วยพัฒนาท้องถิ่น
- (5) อุตสาหกรรมที่มีค่าวัตถุดิบและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นภายในประเทศรวมกันเป็นมูลค่าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของต้นทุนรวม หรืออุตสาหกรรมที่รับจ้างทำการผลิตเพื่อส่งออก หรืออุตสาหกรรมประกอบขึ้นส่วนที่ใช้วัตถุดิบกำเนิดในประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของมูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ทั้งสิ้น

2. ตามระเบียบการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรมขนาดย่อม พ.ศ.2531 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการประกอบกิจการอุตสาหกรรมขนาดย่อมในส่วนภูมิภาค อันจะเป็นการกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ชนบทให้มากยิ่งขึ้น โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินของผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมขนาดย่อมที่พึงเชื่อถือได้ผ่าน ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม บริษัทเงินทุน หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์

ลักษณะของกิจการอุตสาหกรรมขนาดย่อมที่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือ คือ

- (1) เป็นกิจการอุตสาหกรรมขนาดย่อมทุกประเภทที่มีสินทรัพย์ถาวรสุทธิไม่เกิน 50 ล้านบาท
- (2) จะเน้นการให้ความช่วยเหลือแก่กิจการที่โรงงานตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค หากเป็นกิจการที่โรงงานตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร สมุทรปราการ และนครปฐม ต้องเป็นกิจการที่ใช้แรงงานเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิต
- (3) ธนาคารแห่งประเทศไทยสงวนสิทธิ์ที่จะไม่ให้ความช่วยเหลือแก่กิจการที่เห็นว่าไม่สมควรได้รับความช่วยเหลือ

โดยธนาคารแห่งประเทศไทยคิดดอกเบี้ยจากสถาบันการเงินดังกล่าวในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี และในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี สำหรับการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการขนาดย่อม ตามจำนวนเงินที่รับซื้อ (ร้อยละ 50 ของจำนวนเงินในตั๋วฯ) และกำหนดให้สถาบันการเงิน คิดดอกเบี้ยจากผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมตามจำนวนเงินในตั๋วสัญญาใช้เงิน ในอัตราลอยตัวไม่เกินอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมประเภทมีกำหนดระยะเวลาสำหรับลูกค้าชั้นดี (MLR) ของแต่ละธนาคารพาณิชย์ลดย้อยละ 2.75 ต่อปี กรณีสถาบันการเงินอื่นให้ใช้อัตราดอกเบี้ย MLR ของธนาคารพาณิชย์ 4 แห่งคือ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย และธนาคารไทยพาณิชย์

โดยเฉลี่ยลบลดด้วยร้อยละ 2.75 ต่อปี แม้ว่าอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวจะต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยห้องตลาด แต่ประเภทของอุตสาหกรรมกว้างเกินไปจนกระทั่งไม่ได้จำกัดให้แก่อุตสาหกรรมใดโดยเฉพาะ ดัง นั้นจึงไม่เป็นการอุดหนุนตามการไต่สวนที่ผ่านมาของสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตาม บางประเภทก็ อาจถือได้ว่าเป็นการอุดหนุน เนื่องจากตามความเป็นจริงแล้วอุตสาหกรรมไทยทั้งหมดมีคุณสมบัติ ที่สามารถนำมาขายลดได้ร้อยละ 50 ของตัว ดังนั้นสัดส่วนที่ขายลดเกินร้อยละ 50 เท่านั้นที่จะถูก พิจารณาว่าเป็นการอุดหนุนที่ถูกมาตรการตอบโต้ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับการใช้ประโยชน์ของ ประเภทอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่อาจถูกรองเรียนอีกได้ในอนาคต

4.4.2 การให้ความช่วยเหลือทางการเงินเป็นกรณีพิเศษ ได้แก่

1. การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่โครงการด้านเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรมเพื่อ การพัฒนาชนบท เพื่อสนับสนุนเงินทุนระยะยาวในการลงทุนด้านเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรมใน ชนบทที่จะเป็นการยกระดับเทคโนโลยีและความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบท โดยธนาคารแห่ง ประเทศไทยจะรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินจากธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่ง ประเทศไทย บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม บริษัทเงินทุน หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ซึ่ง ออกโดยเจ้าของหรือผู้เข้าร่วมโครงการด้านเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรมในชนบทที่สถาบันการเงิน ข้างต้นรับรองว่าเป็นผู้ที่พึงเชื่อถือได้ หรือด้วยวิธีการให้กู้ยืมเงินแก่สถาบันการเงินข้างต้นโดยมีตั๋ว สัญญาใช้เงินที่ออกโดยผู้เข้าร่วมโครงการเป็นประกัน

ลักษณะของโครงการที่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือ ได้แก่

- (1) เป็นโครงการด้านเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในชนบท
- (2) เป็นโครงการที่ก่อให้เกิดความรู้และประโยชน์ในด้านการผลิตและการตลาดแก่ชาว ชนบทผู้เข้าร่วมโครงการ
- (3) เป็นโครงการที่ผู้เข้าร่วมโครงการมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ที่โครงการนั้นเกิดขึ้น
- (4) เป็นโครงการที่มีความเป็นไปได้และมีประโยชน์ต่อการพัฒนาชนบท

ธนาคารแห่งประเทศไทยจะเรียกเก็บดอกเบี้ยจากสถาบันการเงินในอัตราที่เห็นสมควร แต่ ไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี สำหรับจำนวนเงินที่ให้ความช่วยเหลือ (ร้อยละ 50 ของจำนวนเงินในตั๋วฯ) และกำหนดให้สถาบันการเงินคิดดอกเบี้ยจากผู้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินตามจำนวนเงินในตั๋วสัญญา ใช้เงิน (ร้อยละ 100 ของจำนวนเงินในตั๋วฯ) ในอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นสมควรแต่ไม่ เกินอัตราดอกเบี้ย MLR ของแต่ละธนาคารพาณิชย์ลบลดด้วยร้อยละ 2.75 ต่อปี กรณีสถาบันการเงิน

อื่นให้ใช้อัตราดอกเบี้ย MLR ของธนาคารพาณิชย์ 4 แห่งคือ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย และธนาคารไทยพาณิชย์ โดยเฉลี่ยลดย้อยละ 2.75 ต่อปี

2. การให้ความช่วยเหลือทางการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลางที่ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุนในเขต 3 จากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน มีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งรัดให้มีการกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในต่างจังหวัดมากขึ้น ธนาคารจะพิจารณาให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการทั้งขนาดเล็กและขนาดกลางในสวนภูมิภาคที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนโดยการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการลงทุนในทรัพย์สินถาวร และเงินทุนหมุนเวียน ของผู้ประกอบการผ่านธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม บริษัทเงินทุน หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ โดยผู้ได้รับความช่วยเหลือจะต้องเป็นผู้ประกอบการที่ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ตั้งอยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุนเขต 3 ทั้งนี้ เฉพาะโครงการที่มีวงเงินลงทุน (ไม่รวมค่าที่ดินและเงินทุนหมุนเวียน) ไม่เกิน 200 ล้านบาท

ธนาคารแห่งประเทศไทยจะเรียกเก็บดอกเบี้ยจากสถาบันการเงินดังกล่าวในอัตราอ้อยละ 3 ต่อปี สำหรับจำนวนเงินที่ให้ความช่วยเหลือ (อ้อยละ 40 ของมูลค่าหน้าตั๋วสัญญาใช้เงิน) และกำหนดให้สถาบันการเงินคิดดอกเบี้ยจากผู้ประกอบการตามจำนวนเงินในตั๋วสัญญาใช้เงิน (อ้อยละ 100 ของจำนวนเงินในตั๋วสัญญาใช้เงิน) ในอัตราลอยตัวไม่เกินอัตราดอกเบี้ย MOR/MLR ของแต่ละธนาคารพาณิชย์ลดย้อยละ 2 ต่อปี แล้วแต่จะตกลงกับผู้ประกอบการ กรณีสถาบันการเงินอื่นให้ใช้อัตราดอกเบี้ย MOR/MLR ของธนาคารพาณิชย์ 4 แห่งคือ ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย และธนาคารไทยพาณิชย์ โดยเฉลี่ยลดย้อยละ 2 ต่อปี

การให้ความช่วยเหลือทางการเงินเป็นกรณีพิเศษนี้ แม้ว่าอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดจะต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยตามท้องตลาด แต่เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่โครงการเพื่อการพัฒนาในชนบท และโครงการที่ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุนในเขต 3 เป็นภูมิภาคที่ด้อยพัฒนา จึงถือว่าการอุดหนุนพื้นที่เสียเปรียบ และมีได้เป็นการให้โดยเจาะจง ซึ่งสอดคล้อง SCM อนุญาตให้ทำได้

4.4 มาตรการอื่น ๆ ซึ่งเป็นมาตรการที่อาจถูกพิจารณาได้ส่วนว่าเป็นมาตรการอุดหนุนที่อาจถูกมาตรการตอบโต้ได้ และไม่ถูกมาตรการตอบโต้ ได้แก่

1. การให้การกู้ยืมเงินระยะสั้นแก่สถาบันการเงินในประเทศไทย รวมทั้งบริษัทการค้า ของ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (Short-term Financing from the Industrial Finance Corporation of Thailand : IFCT) บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยดำเนินการกระจายความเจริญและพัฒนาชนบทตามแผนพัฒนาแห่งชาติฉบับที่ 7 โดยให้เงินกู้เพื่อการส่งเสริมการลงทุนสำหรับผู้ประกอบการที่ตั้งอยู่ในเขต 2 และ 3 ซึ่งผู้ประกอบการจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- เป็นบริษัทที่สร้างขึ้นใหม่ หรือกำลังขยายกิจการ
- ตั้งอยู่ในเขต 2 และ 3 (ครอบคลุมทุกพื้นที่ ยกเว้น กรุงเทพฯ สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี นนทบุรี และนครปฐม)
- เป็นกิจการขนาดเล็กและขนาดกลาง โดยมีทุนจดทะเบียนไม่เกิน 20 ล้านบาท และ 100 ล้านบาท ตามลำดับ
- หากเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม งานวิจัยและพัฒนา หรืออนุรักษ์พลังงาน ให้ยกเว้นข้อจำกัดของสถานที่ตั้งและขนาดของกิจการได้

IFCT จะพิจารณาการอนุมัติเงินกู้ทั้งด้านการตลาด ด้านเทคนิค ด้านการเงินและการบริหาร โดยให้วงเงินกู้สำหรับกิจการขนาดเล็กไม่เกิน 10 ล้านบาท และ 50 ล้านบาท สำหรับกิจการขนาดกลาง โดยมีระยะเวลาการชำระหนี้ระหว่าง 3-5 ปี และคิดอัตราดอกเบี้ย ดังนี้

- โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจะคิดอัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 10.5 ต่อปี
- โครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจะคิดอัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 11 ต่อปี
- โครงการอื่น ๆ จะคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 11.5-12 ต่อปี

ทั้งนี้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวข้างต้นมิได้ขึ้นอยู่กับปริมาณการส่งออกหรือการใช้วัตถุดิบภายในประเทศในการผลิตสินค้าและมีได้จำกัดเฉพาะอุตสาหกรรมแต่อย่างใด

โดยกำหนดเงินกู้ระยะสั้นที่ให้แก่สถาบันการเงินในประเทศไทย รวมทั้งบริษัทการค้า และกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) ซึ่งในปัจจุบันนี้จากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำรัฐบาลจึงให้การส่งเสริมโครงการสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเงินกู้นี้มีอัตราดอกเบี้ยเท่ากับอัตราระหว่างธนาคาร (interbank loans) และอัตราดอกเบี้ยของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเท่ากับอัตราทางพาณิชย์ที่ใช้อยู่

จึงไม่ถือว่าเป็นการอุดหนุน เนื่องจากมีอัตราดอกเบี้ยเท่ากับอัตราตามท้องตลาด แต่ในอนาคตเงิน
 กู้นี้อาจกู้ร้งเรียนได้ ถ้ากำหนดดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำกว่าท้องตลาดปกติ (Commercial Bank)

2. เขตประกอบการอุตสาหกรรมที่ปลอดภาระภาษีอากร (FTZ) เป็นเขตอุตสาหกรรมที่
 ปลอดภาระภาษีอากรเป็นพื้นที่ที่จัดตั้งและดำเนินการโดยภาคเอกชน ตามพระราชบัญญัติโรงงาน
 พ.ศ. 2535 มาตรา 30 กำหนดให้พื้นที่จัดตั้งเขตฯเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรม พระราช
 บัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 329 ลงวันที่ 13
 ธันวาคม 2515 มาตรา 8 และมาตรา 8 ทวิ กำหนดระเบียบการจัดตั้งเขตคลังสินค้าทัณฑ์บน
 สำหรับประกอบการค้าเสรี และส่วนที่เป็นคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้า และตามพระ
 ราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 กำหนดให้กิจการเขตคลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับประกอบ
 การค้าเสรี เป็นกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ถือเป็นเหมือนหนึ่งเขตการค้าเสรี โดยเป็นเขต
 ประกอบการอุตสาหกรรมที่มีการจัดพื้นที่ให้เป็นฐานการผลิตเพื่อการค้า และลดภาระต้นทุนเพื่อ
 ให้สามารถแข่งขันได้ มีการดำเนินธุรกิจครบวงจรทั้งการผลิต การค้า การบริการ และกิจการรวมทั้ง
 เกี่ยวข้องครบวงจรโดยไม่มีภาระภาษีอากรและเป็นกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เพื่อให้เกิด
 การพัฒนาฝีมือด้านอุตสาหกรรมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ และเป็น
 การสนับสนุนนโยบายการส่งเสริมการส่งออกและการกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาค¹⁰ โดยมีเงื่อนไข
 และกำหนดประเภทอุตสาหกรรม ให้ได้รับสิทธิประโยชน์ในการจัดตั้งเขตประกอบการอุตสาหกรรม
 ทั้งนี้หากมีเงื่อนไขส่งออกในการได้รับสิทธิประโยชน์อาจเข้าข่ายถูกต้องได้

3. การชดเชยภาษีสำหรับสินค้าส่งออก (Tax Certificates for Exports) มาตรการนี้
 ดำเนินการโดยกระทรวงการคลังเพื่อให้ผู้ส่งออกได้รับการชดเชยภาษีนำเข้าวัตถุดิบที่ผลิตเพื่อส่ง
 ออก โครงการนี้ให้ส่วนลดทางอ้อมแก่ผู้ส่งออกไทย (ซึ่งอยู่ในรูปของ Tax Certificate) ที่จ่ายแก่
 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าที่ถูกส่งออกในตอนท้าย ฉะนั้น การชดเชยนี้จะถือเป็นการให้การ
 อุดหนุนเมื่ออัตราที่ชดเชยให้เกินกว่าอัตราที่จ่ายไปจริง (Excessive rate) โดยอาจถูกพิจารณารวม
 ถึงการลดหย่อนสำหรับวัตถุดิบที่ "ไม่ได้ถูกนำเข้าไปรวมทางกายภาพ" ในผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย ตัวอย่าง
 อย่างเช่น สังกะสี เป็นวัตถุดิบ "ที่ถูกนำเข้าไปรวมทางกายภาพ" เนื่องจากโครงการนี้ รัฐบาล
 อนุญาตให้สำหรับการลดหย่อนภาษีหรือภาษีทางอ้อมแก่วัตถุดิบที่มีได้ถูกนำเข้าไปรวมทางกาย

¹⁰ พชร สิ้นสวัสดิ์, "เขตประกอบการอุตสาหกรรมที่ปลอดภาระภาษีอากร (FTZ)", วารสาร
 ศุลกากร 12 (พฤษภาคม-มิถุนายน 2542) : 112-113.

ภาพ โดยการลดหย่อนที่เป็นการช่วยที่ให้เกิดสมควรจะถูกพิจารณาว่าเป็นการอุดหนุนที่อาจถูกมาตรการตอบโต้ได้

4. การลดค่ากระแสไฟฟ้า (Electricity Discounts for Exporters) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย มีหน้าที่หลัก คือ การผลิตกระแสไฟฟ้าให้เพียงพอต่อความต้องการของประเทศเท่านั้น และขายกระแสไฟฟ้าให้กับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและการไฟฟ้านครหลวง เพื่อขายให้ผู้บริโภคต่อไป ฉะนั้น การลดอัตราค่ากระแสไฟฟ้าจึงมิได้อยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย แต่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเป็นผู้ดำเนินการให้สิทธิประโยชน์ในการลดค่ากระแสไฟฟ้าเฉพาะในพื้นที่ของเขตอุตสาหกรรมที่ระบุไว้เท่านั้น และมีการใช้กระแสไฟฟ้าเกินกว่า 5,000 เมกะวัตต์ โดยสิทธิประโยชน์ดังกล่าวมิได้ขึ้นอยู่กับปริมาณการส่งออกหรือการใช้วัตถุดิบภายในประเทศในการผลิตสินค้าแต่อย่างใด และมีได้จำกัดเฉพาะอุตสาหกรรมหรือภูมิภาค เนื่องจากผู้ประกอบการที่ตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมที่ระบุไว้จะได้รับสิทธิประโยชน์เท่าเทียมกัน สำหรับโครงการที่รัฐบาลให้ส่วนลดค่ากระแสไฟฟ้า 20% เฉพาะผู้ผลิตสินค้าเพื่อส่งออกเท่านั้น โดยโครงการนี้ใช้กับบริษัทที่มีสิทธิได้ tax certificates เนื่องจากการให้เฉพาะกับกิจการเพื่อการส่งออก จึงถือเป็นการอุดหนุนที่ถูกมาตรการตอบโต้ได้ แต่มาตรการนี้ได้ยกเลิกไปแล้วเมื่อ 1 มกราคม 2533

5. การชดเชยภาษีนำเข้า (Duty Drawback) คือการคืนเงินภาษีที่เก็บจากการนำเข้าวัตถุดิบที่นำมาผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก ประเทศส่วนใหญ่แล้วรวมทั้งไทยและสหรัฐอเมริกา มีระบบการคืนอากรขาเข้าที่ให้แก่วัตถุดิบที่นำเข้ามาเพื่อผลิตสินค้าสำหรับส่งออก ตามพระราชบัญญัติศุลกากร มาตรา 19 ทวิ จึงถือเท่ากับว่าโครงการนี้ไม่ได้คืนอากรขาเข้าแก่วัตถุดิบที่ไม่ได้ถูกนำเข้าไปรวมทางกายภาพในผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย และไม่ถือว่าเป็นการช่วยที่ให้เกิดสมควร และจะต้องระมัดระวังในเรื่องระบบการคืนภาษีศุลกากรนั้น การคืนจะต้องไม่เกินจำนวนวงเงินที่มีการนำเข้าวัตถุดิบ มิฉะนั้นอาจถูกโต้สวนได้ ดังนั้น มาตรการนี้จะไม่ถือว่าเป็นการให้การอุดหนุนหากการคืนเงินนั้นไม่สูงเกินกว่าอัตราที่เก็บไปจริง ซึ่งมาตรการนี้ได้เคยถูกโต้สวนการอุดหนุน และถูกพิจารณาว่าไม่เป็นการอุดหนุนการส่งออก

6. การให้หักค่าใช้จ่ายด้านกาววิจัยและพัฒนาได้เป็นสองเท่าภายใต้ประมวลรัษฎากร ถือว่าเป็นการอุดหนุนโดยทั่วไปเนื่องจากเป็นประโยชน์ที่ทุกบริษัทมีสิทธิได้ จึงไม่ถือว่าเป็นการอุดหนุนที่ให้โดยเจาะจง (Specificity)

มาตรการตามที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นเป็นมาตรการที่รัฐบาลไทยใช้เพื่อช่วยเหลือผู้ผลิตและผู้ส่งออก ซึ่งประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศกำลังพัฒนายังมีความจำเป็นต้องใช้มาตรการเพื่อดำเนินนโยบายส่งเสริมในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมการลงทุน เช่นเดียวกับที่ประเทศพัฒนาแล้วใช้ โดยมาตรการส่วนใหญ่ที่ถูกต่างประเทศดำเนินการได้ส่วนการอุดหนุนจะเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ซึ่งจะได้วิเคราะห์มาตรการของรัฐบาลไทยที่ถูกประเทศสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปดำเนินการได้ส่วนการอุดหนุนต่อไป